

"САНТ МАРАЛ" САН

УЛС ТӨРИЙН БАРОМЕТР №11(44), 2012 ОН 6 САР

“Сант Марал” сангаас Монголын нийгэм, улс төр, эдийн засгийн байдалын талаар олон нийтийн санал бодлын шинэ судалгааг танд толилуулж байна. Судалгаанд Улаанбаатар, Сүхбаатар, Архангай, Ховд, Сэлэнгэ аймгуудын 1000 иргэдийг хамрууллаа. Судалгаа нь цаг хугацааны хувьд 2012 оны 6-р сарын 6-с 14-ны хоорондох үеийг хамарч байгаа юм. Судалгааны дүнг нийслэл хот, хөдөө харьцуулсан байдлаар харуулав.

Энэхүү судалгааг Woodmont International, AmCham Mongolia-гийн санхүүгийн дэмжлэгтэй явуулсан

woodmont
International

Захирал

Хэрвээ маргааш сонгууль болвол...

1. “Та 2012 оны УИХ сонгуульд саналаа өгөх үү?”

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
“өгнө”	87.8	75.3	82.8
“өгөхгүй”	8.3	14.0	10.6
(Хариулаагүй)	1.0	2.8	1.7
(Мэдэхгүй)	2.8	8.0	4.9

2. “Та аль намын төлөө саналаа өгөх вэ?”

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт	
			%	Бодит % ¹
Монгол Ардын Нам	21.3	15.0	18.8	27.9
Ардчилсан Нам	30.0	26.5	28.6	42.4
МАХН-МҮАН Шударга ёс эвсэл	17.0	14.3	15.9	23.6
Иргэний Зориг- Ногоон нам	.8	4.3	2.2	3.3
“Гурав дахь хүчин” эвсэл	1.2	1.5	1.3	1.9
Монголын Уламжлалын Нэгдсэн Нам		.3	.1	.1
Өөр нам /аль нь/	.3	1.0	.6	.9
(Хариулаагүй)	7.4	12.0	9.2	
(Мэдэхгүй)	22.0	25.3	23.3	

¹ Хариулаагүй хэсгийн хасаад гаргав

3. 2008 оны УИХ сонгуульд саналаа өгснөөс хойш сонгогчидын шилжилт

2008 өгсөн	МАН	АН	Тарааж өгсөн
Одоо өгнө			
Монгол Ардын Нам	54.8%	5.4%	25.8%
Ардчилсан Нам	6.8%	78.8%	40.9%
МАХН-МҮАН Шударга ёс эвсэл	37.2%	10.4%	18.2%
Иргэний Зориг- Ногоон нам	1.2%	1.3%	7.6%
“Гурав дахь хүчин” эвсэл		2.1%	6.1%
Монголын Уламжлалын Нэгдсэн Нам		.4%	
Өөр нам /аль нь/		1.7%	1.5%
Нийт	100.0%	100.0%	100.0%

4. Та намуудаас аль нэгийг нь онцолж үздэг үү?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Тийм, онцолдог <u>нэг</u> нам байна	53.8	45.0	50.3
Үгүй, тийм нам байхгүй	44.5	52.0	47.5
(Хариулаагүй)	.2	.3	.2
(Мэдэхгүй)	1.5	2.8	2.0

5. “Онцолдог” нам

Нийт

	%	Бодит %	Хэр их таалагддаг нь -зөвхөн намын дэмжигчидын дунд-		
			Нилээд	Дунд	Бага зэрэг
МАН	16.2	32.2	42.0%	40.7%	16.7%
АН	20.9	41.6	50.2%	34.4%	12.9%
МАХН	10.2	20.3	51.0%	30.4%	15.7%
Иргэний Зориг – Ногоон нам	1.5	3.0	-	-	-
Бүгд Найрамдах Нам	.4	.8	-	-	-
МҮАН	.2	.4	-	-	-
(Хариулаагүй)	50.6				
Нийт	100				

6. Нам болгоны -5 \маш муу\ гаас +5 маш сайн хүртэлх хүрээнд дундач үнлэгээ \нийт оролцогчидоос

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
МАН	.48	-.12	.24
АН	.55	.40	.49
МАХН	.29	-.34	.03
Иргэний Зориг – Ногоон нам	-.42	-.27	-.36
Бүгд Найрамдах Нам	-.63	-.80	-.70
МҮАН	-.44	-.79	-.59

7.

Нийт

Зөвхөн дэмжигчидын үнэлгээ

Нилээд Дунд Бага Бүгд

МАН	.24	1.38	.65	.00	.89
АН	.49	1.83	.77	-.01	1.18
МАХН	.03	Дүн гаргахад түүврийн хэмжээ нь бага			
Иргэний Зориг – Ногоон нам	-.36				
Бүгд Найрамдах Нам	-.70				
МҮАН	-.59				

8. Таны бодлоор МАН зөв чигээр замнаж байна уу, буруу тийшээ зүтгэж байна уу?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Зөв замаар	33.5	29.5	31.9
Буруу замаар	23.7	27.3	25.1
(Хариулаагүй)	1.8	5.0	3.1
(Мэдэхгүй)	41.0	38.3	39.9

9. Таны бодлоор АН зөв чигээр замнаж байна уу, буруу тийшээ зүтгэж байна уу?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Зөв замаар	34.5	35.8	35.0
Буруу замаар	22.8	23.0	22.9
(Хариулаагүй)	2.3	3.5	2.8
(Мэдэхгүй)	40.3	37.8	39.3

10. Засгийн Газрын үйл ажиллагаа сэтгэлд нийцэх эсэх

	Нийт
Нийцдэг	10.4
Бага зэрэг нийцдэг	38.8
Бараг нийцдэггүй	29.2
Огт нийцдэггүй	16.7
(Хариулаагүй)	.4
(Мэдэхгүй)	4.5

11. Сөрөг хүчний үйл ажиллагаа сэтгэлд нийцэх эсэх

	Нийт
Нийцдэг	12.6
Бага зэрэг нийцдэг	31.1
Бараг нийцдэггүй	19.7
Огт нийцдэггүй	18.4
(Хариулаагүй)	1.4
(Мэдэхгүй)	16.8

12. УИХ-ын сонгуулиас хойш, саналаа өгсөн намынхаа үйл

ажиллагааг Та хэрхэн үнэлэж байна?					
	Нам	МАН	АН	Тарааж өгсөн	Бие даагч
Үнэлгээ					
Их сайн		4.6%	2.5%	-	3.2%
Харьцангуй сайн		21.6%	25.5%	12.8%	6.5%
Сайн ч биш, муу ч биш		48.8%	42.7%	46.4%	35.5%
Муу		17.4%	19.3%	22.4%	32.3%
Маш муу		4.3%	6.9%	14.4%	9.7%
(Хариулаагүй)		.6%	.3%	-	6.5%
(Мэдэхгүй)		2.7%	2.8%	4.0%	6.5%
Нийт		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

13. Нийгэм-Улс төр-Эдийн Засгийн тулгамдсан асуудлууд

1. Ажилгүйдэл	27.8
2. Амьжиргаа	15.6
3. Үнийн өсөлт	14.6
4. Хууль хэрэгжилт	8.9
5. Авлига	8.0
6. Нийгмийн шудрага ёс	4.9
7. Эдийн засаг	4.4
8. Боловсрол	4.2
9. Байгаль, эрүүл орчин	3.7
10. Төрийн удирдлага	3.5

14. Төрийн удирдлагаас энэ асуудлыг шийдэж чадахгүй тохиолдол гарч байсан уу?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Байнга	65.2	61.8	63.8
Олон удаа	21.7	24.5	22.8
Заримдаа	7.8	6.8	7.4
Ховор	1.5	2.8	2.0
Хэзээ ч үгүй	.2	.8	.4
(Хариулаагүй)	.2	.8	.4
(Мэдэхгүй)	3.5	2.8	3.2

15. Дээрх асуудлыг аль нам хамгийн сайн шийдэж чадах бол?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Монгол Ардын Нам	12.7	12.3	12.5
Ардчилсан Нам	15.3	17.3	16.1
МАХН-МҮАН Шударга ёс эвсэл	10.2	9.0	9.7
Иргэний Зориг- Ногоон нам	.8	3.3	1.8
“Гурав дахь хүчин” эвсэл	.7	1.0	.8
Өөр	-	.8	.3
Аль нь ч чадахгүй	60.3	56.5	58.8

16. Том намуудын тулгамдсан асуудал шийдэх чадвар

(% хариулсан түүврээс)

	МАН	АН	МАХН
Ажилгүйдэл	27.4%	20.1%	28.1%
Амьжиргаа	18.5%	18.2%	12.5%
Үнийн өсөлт	17.7%	14.5%	14.6%
Боловсрол	4.8%	6.3%	3.1%
Хууль хэрэгжилт	8.9%	11.3%	11.5%
Авлига	4.0%	8.8%	7.3%
Эдийн засаг	4.0%	5.7%	7.3%
Төрийн удирдлага	3.2%	3.1%	3.1%
Байгаль, эрүүл орчин	3.2%	4.4%	3.1%
Нийгмийн шудрага ёс	5.6%	6.3%	6.3%

UII.MN
СУДАЛГААНЫ САН

17. Асуудлыг шийдэхэд Төрийн буюу иргэний байгууллагуудаас аль нь тэргүүлж явах ёстой вэ?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Засгийн газар	49.0	45.5	47.6
УИХ	16.3	15.8	16.1
Ерөнхийлөгч	6.0	10.0	7.6
Хуулийн байгууллагууд	4.0	6.5	5.0
Улс төрийн намууд	3.5	1.5	2.7
Иргэний нийгэм	10.3	10.8	10.5
Аль нь ч биш	1.5	1.5	1.5
(Хариулаагүй)	.5	.5	.5
(Мэдэхгүй)	8.8	8.0	8.5

20. Ер нь Төр Засаг иргэдийн төлөө зөв зүйтэй юм хийж байна гэдэгт итгэж болно- энэ үзэл бодолтой нийцэх эсэх

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Бүрэн нийцэж байна	11.3	7.5	9.8
Бага зэрэг нийцэж байна	50.0	43.5	47.4
Бараг нийцэхгүй байна	17.3	28.0	21.6
Огт нийцэхгүй байна	15.5	15.5	15.5
(Хариулаагүй)	1.3	2.0	1.6
(Мэдэхгүй)	4.5	3.5	4.1

21. Өнгөрсөн хугацаанд олон хүмүүсийн хувьд ажилгүйдэл тулгамдсан асуудал болж байсан. Зарим хүмүүс энэ бол түр зуурын үзэгдэл болон эдийн засгийн хөгжил энэ асуудлыг өөрөө шийднэ гэж үздэг. Зарим нь ажилгүйдлийг багасгахын тулд төрийн оролцоо болон тодорхой арга хэмжээнүүд зайлшгүй байх ёстой гэж үздэг. Таны бодлоор:

	Хөдөө	Улаанбаатара	Нийт
Эдийн засгийн хөгжил хангалттай их ажлын байр бий болно	27.2	23.3	25.6
Зөвхөн эдийн засгийн хөгжлөөр энэ асуудал шийдэгдэхгүй, ЗГ заавал арга хэмжээ авах ёстой	65.5	70.0	67.3
(Мэдэхгүй)	.7	.8	.7
(Хариулаагүй)	6.7	6.0	6.4

22. Баян, ядуу хүмүүсийн орлогын ялгааг багасгах талаар Засгийн Газар арга хэмжээ авах ёстой гэж зарим хүн үзэж байхад, нөгөө хэсэг нь Засгийн Газар иймэрхүү ажиллагаанд огт оролцох ёсгүй гэсэн бодолтой байдаг. Таны бодлоор ЗГ:

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
ялгааг заавал арилгах ёстой	38.2	35.0	36.9
ялгааг ямар нэг хэмжээгээр багасгах ёстой	45.7	48.0	46.6
энэ асуудлаас хөндий байх ёстой	6.7	6.8	6.7
Тохиолдлоор: (ЗГ оролцож болно, оролцохгүй ч байж болно)	6.3	6.3	6.3
(Мэдэхгүй)	.7	1.3	.9
(Хариулаагүй)	2.5	2.8	2.6

23. ЗГ-ын үйл ажиллагаа болон нийгмийн бодлогыг байгуулагдсанаас нь хойш дүгнэхэд

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Баячуудыг илүү дэмжсэн /жиш. : санхүү болон газар өмчлөлийн бодлогоор/	29.0	27.8	28.5
Дундаж давхрагыг /анги/ дэмжсэн	4.8	3.5	4.3
Ядуучуудыг илүү дэмжсэн \ төсвөөс “хүүхдийн мөнгө” болон ядуучуудын халамжийн төслүүдийг санхүүжүүлэх\	13.0	17.0	14.6
Хувийн улс төр, бизнесийн сонирхол дээр төвлөрч, нийгэмд онц ач холбогдол өгөөгүй	34.7	32.8	33.9
Дээрхийн аль нь ч биш: Миний бодлоор шударга бодлого явуулж нийгмийг бүхэлд нь хамруулсан	11.2	12.0	11.5
(Хариулаагүй)	.2	.5	.3
(Мэдэхгүй)	7.2	6.5	6.9

24. Уул уурхайн ачаар төрийн төсөв нилээд нэмэгдсэн. Энэ төсвийн зарцуулалтын талаар та ямар бодолтой байна вэ?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
ЗГ нийгмийн бодлогыг эрчимжүүлж ядуучуудад шууд тусгах ёстой	7.3	11.3	8.9
Боловсрол, эрүүл мэнд г.м. салбаруудад хөрөнгө оруулалт нэмэгдснээр удаан хугацааны нийгмийн хөгжлийн төслүүд байх ёстой	30.7	39.0	34.0
Мөнгө тарааж, иргэн болгон хүртэх ёстой	17.3	10.5	14.6
Эдийн засгийн хөгжлийг дэмжсэн хөрөнгө оруулалт байх ёстой	42.7	35.3	39.7
(Хариулаагүй)	-	-	-
(Мэдэхгүй)	2.0	4.0	2.8

25 Монголын өнөөгийн эдийн засгийн байдал

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Их сайн	.3	2.3	1.1
Сайн	9.2	11.0	9.9
Сайн ч биш, муу ч биш	49.3	36.3	44.1
Муу	30.2	37.5	33.1
Маш муу	5.3	8.3	6.5
(Хариулаагүй)	.2	.3	.2
(Мэдэхгүй)	5.5	4.5	5.1

26. Таны үзэж байгаагаар Монголын эдийн засаг ерөнхийдөө

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
• Сайжирч байна	30.0	34.5	31.8
• Зогсонги байдалд байна	44.3	41.8	43.3
• Буурч байна	13.3	16.8	14.7
• (Хариулаагүй)	2.3	1.3	1.9
• (Мэдэхгүй)	10.0	5.8	8.3

27. Таны бодлоор 5 жилийн дараа Монголын эдийн засгийн байдал

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Асар их сайжирсан байна	9.5	12.3	10.6
Бага зэрэг сайжирсан байна	53.2	46.0	50.3
Энэ түвшиндээ байна	11.5	16.5	13.5
Бага зэрэг дордсон байна	4.5	6.0	5.1
Нилээд дордсон байна	2.3	3.0	2.6
(Хариулаагүй)	.7	1.0	.8
(Мэдэхгүй)	18.3	15.3	17.1

Улс Төрийн Тогтолцоо

28. Ардчиллын Үнэт Зүйлс

	Чухал	Чухал биш
1. Хуулийн өмнө тэгш эрхтэй	93.2	3.1
2. Чөлөөт зах зээлд нийгмийн шудрага ёсыг төр засгаас дэмжих	92.5	2.2
3. Нийгмийн ялгаа аль болохоор бага байх	91.7	3.9
4. Чөлөөт, Ардчилсан зах зээлтэй байх	89.1	5.7
5. Хүйсийн хувьд тэнцүү эрхтэй байх	89.0	5.2
6. Хүн болгон саналаа чөлөөтэй илэрхийлж чадна	84.5	9.7
7. Өөрийн өмчийн зарцуулалтын талаар чөлөөтэй шийдэх	91.4	3.9
8. Хүн болгонд хүссэн мэргэжлээрээ ажиллах эрх бий	89.7	5.3
9. Хүн болгоны боловсрол эзэмших бололцоо адилхан	87.1	7.3
10. Орлогын зөрөө аль болохоор бага байх	89.7	6.0
11. Хүн болгон чөлөөт цагаараа хүссэн юмаа хийж болно	86.9	7.9
12. Нам болгон засгийн газарт оролцох адилхан магдлалтай	71.0	19.0
13. Хүн болгон өөрийн сонгосон шүтлэгтэй байж болно	78.3	16.9
14. Би дуртай газраа аялж болно	78.1	20.9
15. Төр засгаас аль болохоор их нийгэм хангамжийн үйлчилгээ явуулах	73.1	19.9
16. Манай хэвлэл мэдээлэл, судалгаа улс төрийн хяналтгүй	72.8	17.6

29. Манай өнөөгийн Ардчилал болон улс төрийн тогтолцоо Таны сэтгэлд хэр нийцдэг вэ?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Нийцдэг	18.7	17.0	18.0
Бага зэрэг нийцдэг	40.7	30.8	36.7
Бараг нийцдэггүй	18.0	27.5	21.8
Нийцдэггүй	17.3	19.5	18.2
(Хариулаагүй)	1.2	.5	.9
(Мэдэхгүй)	4.2	4.8	4.4

31. Зарим хүмүүс Монгол хэт ардчилалтай болоод, энэ байдлыг засахын тулд дарангуйлал хэрэгтэй гэж үзэж байна. Зарим нь Монголд жинхэнэ ардчиллын үнэт зүйлс хөгжөөгүй, дарангуйлалын нэг төрөл байна гэж үздэг. Таны бодлоор дараахи ангилалын хувьд Монгол хаана нь багтаж байна?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Хэт их ардчилалтай байна	12.3	9.0	11.0
Жирийн ардчиллын түвшинд байна	22.2	27.5	24.3
Хоёр замын уулзвар дээр байна	26.7	28.0	27.2
Дунд шатны дарангуйлалтай байна	20.3	19.3	19.9
Хэт их дарангуйлалтай байна	8.5	7.0	7.9
(Хариулаагүй)	.8	2.0	1.3
(Мэдэхгүй)	9.2	7.3	8.4

32. Манай улс төрийн намууд олон түмний санал бодлыг илэрхийлж байна уу, эсвэл илэрхийлж чадахгүй байна уу?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Илэрхийлдэг	26.0	25.0	25.6
Илэрхийлдэггүй	60.2	64.8	62.0
(Хариулаагүй)	1.8	1.8	1.8
(Мэдэхгүй)	12.0	8.5	10.6

33. Таны бодлоор манай өнөөгийн сонгогчид улс төрийн бодлогод хэр зэрэг нөлөө үзүүлж чадах вэ?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Маш хүчтэй	18.2	17.8	18.0
Нилээд	43.7	38.8	41.7
Бага зэрэг	20.2	23.0	21.3
Огт байхгүй	6.0	10.3	7.7
(Хариулаагүй)	1.7	4.5	2.8
(Мэдэхгүй)	10.3	5.8	8.5

34. Ерөнхийдөө нийгэмд шудрага тал нь илүү байна уу, шудрага бус тал нь давамгайлж байна уу?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Шудрага нь илүү байна	6.2	6.3	6.2
Шудрага бус нь илүү байна	73.2	70.5	72.1
Тохиолдлоор:(Заримдаа шудрага нь, заримдаа шудрага бус нь)	17.8	20.5	18.9
(Хариулаагүй)	.5	.3	.4
(Мэдэхгүй)	2.3	2.5	2.4

35. Улс төрийн тогтолцооны байгууллагуудад итгэдэг эсэх

	Ерөнхий- лөгч	УИХ	Хуулийн байгуулл агууд	Төрийн захиргаа	Улс төрийн намууд	Иргэний нийгэм
их итгэдэг	22.6	13.7	12.5	20.2	7.9	18.2
итгэдэг	31.4	30.7	25.7	44.0	28.6	36.9
бараг итгэдэггүй	20.6	27.0	26.4	17.8	23.7	17.3
огт итгэдэггүй	18.7	22.0	27.2	12.5	28.7	15.4
(Хариулаагүй)	1.7	1.7	1.8	1.6	2.5	2.4
(Мэдэхгүй)	5.0	4.9	6.4	3.9	8.6	9.8

40. Монголын хамгийн сайн түнш орон

(2 хүртэл сонголттой)

	1 сонголт	2 сонголт
Орос	43.7	3.3
Хятад	1.2	13.9
АНУ	11.3	11.0
Европын холбоо	3.4	5.8
Япон	6.9	8.2
Өмнөд Солонгос	1.3	5.9
Бусад	2.6	2.5
(Хариулаагүй)	4.4	49.4
(Мэдэхгүй)	25.1	-
Нийт	100%	100%

41. Монголын хамгийн сайн түнш орон

хоёр сонголтын нийлбэр дүн, зөвхөн хариулсан хүмүүсийн хувьд.

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Орос	74.0%	56.1%	66.6%
Хятад	18.0%	26.2%	21.4%
АНУ	28.2%	36.4%	31.6%
Европын холбоо	9.7%	17.7%	13.0%
Япон	18.4%	25.5%	21.4%
Өмнөд Солонгос	13.6%	5.4%	10.2%
Бусад	6%	9.2%	7.4%
Нийт	168.0%	176.5%	171.5%

42. Таны бодлоор аль улсын иргэдтэй нь монголчууд эвтэй, хэл амаа олж, ажиллаж чадаж байна вэ?

(хоёр хүртэл сонголттой).

	1 сонголт	2 сонголт
Орос	28.1	1.1
Хятад	11.8	10.2
АНУ	2.9	4.0
Европын холбоо	1.3	1.4
Япон	5.5	4.4
Өмнөд Солонгос	9.3	8.9
Бусад	1.4	.8
(Хариулаагүй)	4.5	69.1
(Мэдэхгүй)	35.2	-
Нийт	100%	100%

43. Таны бодлоор аль улсын иргэдтэй нь монголчууд эвтэй, хэл амаа олж, ажиллаж чадаж байна вэ?

хоёр сонголтын нийлбэр дүн, зөвхөн хариулсан хүмүүсийн хувьд

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Орос	50.6%	45.5%	48.4%
Хятад	34.1%	39.7%	36.5%
АНУ	7.2%	17.1%	11.4%
Европын холбоо	4.0%	5.1%	4.5%
Япон	12.1%	22.2%	16.4%
Өмнөд Солонгос	29.8%	30.7%	30.2%
Бусад	3.2%	4.7%	3.9%

Хувь Хүн

45. Та ойрын ирээдүйгээ ямараар төсөөлж байна вэ?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Өөдрөгөөр	86.5	82.8	86.0
Бараанаар	5.8	8.8	5.4
(Хариулаагүй)	.7	1.5	1.6
(Мэдэхгүй)	7.0	7.0	7.0

46. Өнөөдрийн амьжиргааны байдал

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Их сайн	-	1.3	.4
Сайн	13.7	15.3	13.8
Зарим талаар сайн, зарим талаар муу	66.0	61.5	65.3
Муу	17.7	19.8	18.3
Маш муу	1.5	1.3	1.4
(Хариулаагүй)	.7	.8	.4
(Мэдэхгүй)	.5	.3	.4

47. Таны амьжиргааны байдал ноднин жилийнхтэй харьцуулахад ямар байна вэ?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Сайжирсан	29.8	20.8	28.8
Хэвээрээ	57.7	59.5	57.3
Дордсон	10.7	18.5	12.6
(Хариулаагүй)	1.2	.5	.7
(Мэдэхгүй)	.7	.8	.6

48. Улс төр сонирхдог эсэх

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Их сонирхдог	4.5	6.3	5.2
Бага зэрэг сонирхдог	21.2	21.8	21.4
Заримдаа сонирхдог, заримдаа сонирхдоггүй	29.8	28.5	29.3
Бараг сонирхдоггүй	28.7	26.5	27.8
Огт сонирхдоггүй	14.5	16.3	15.2
(Хариулаагүй)	.2	.3	.2
(Мэдэхгүй)	1.2	.5	.9

51. Шудрага болон шудрага бус үйлдлүүдээс хамаарч нийгмийн давхрагуудад хожсон болон алдсан хүмүүс бий. Та өөрийгөө аль хэсэгт нь оруулах вэ?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Алдсан хэсэгт нь илүү ойрхон	43.5	34.8	40.0
Хожсон хэсэгт нь илүү ойрхон	4.5	7.5	5.7
Тохиолдлоор: (Заримдаа хожиж, заримдаа алдаж явна)	33.5	40.0	36.1
(Хариулаагүй)	2.3	3.0	2.6
(Мэдэхгүй)	16.2	14.8	15.6

52. Эдийн засаг суларсан үед зарим хүмүүс асуудлаа өөрсдөө зохицуулаад, зарим нь засгаас тодорхой хэмжээний дэмжлэг шаарддаг.**Та төр засгаас ямар нэг дэмжлэг хүлээх үү?**

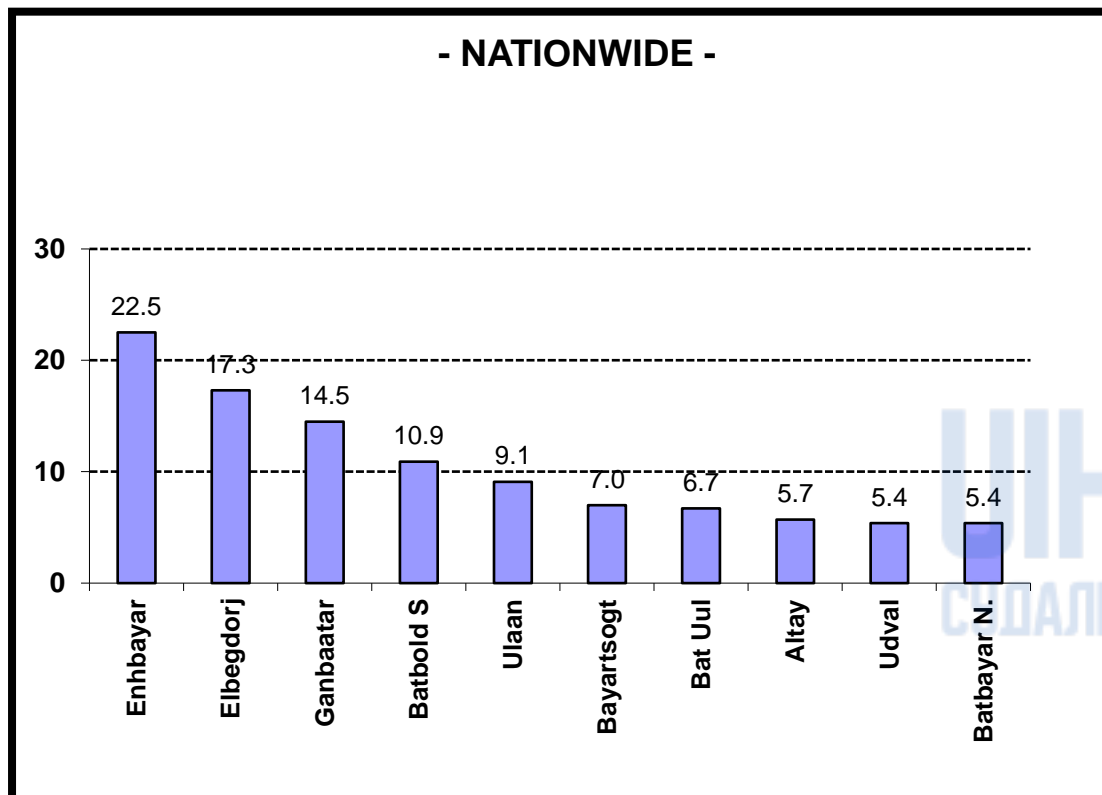
	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Надад ямар нэг тусламж хэрэггүй	13.8	12.5	13.3
Надад зөвхөн ажил олоход төрөөс тусламж хэрэгтэй	26.8	26.8	26.8
Надад санхүүгийн дэмжлэг хэрэгтэй	37.3	29.0	34.0
Засгаас ямар нэг юм орж ирнэ гэж найдахгүй байна	15.8	23.8	19.0
(Хариулаагүй)	.7	1.5	1.0
(Мэдэхгүй)	5.5	6.5	5.9

УИМН
СУДАЛГААНЫ САН

53. Хэрвээ засгаас Таны хүлээж байгааг биелүүлэхгүй бол Та яах вэ?

	Хөдөө	Улаанбаатар	Нийт
Шүүхэд хандана	2.0	1.3	1.7
Гудамжны жагсаалд оролцоно	9.2	7.8	8.6
Миний эрх мэдлийг хамгаалж чадах аль нэг иргэний байгууллагыг дэмжинэ	18.2	11.8	15.6
Сонгуульд оролцож энэ засгийг солих талаас оролдоно	15.8	16.8	16.2
Сөрөг хүчний намд элсэнэ	1.5	3.5	2.3
Юу ч хийхгүй, байдал сайжирахыг хүлээнэ	16.7	19.3	17.7
(Хариулаагүй)	25.2	26.0	25.5
(Мэдэхгүй)	11.5	13.8	12.4

54. “Улс орондоо нэр хүндтэй хүмүүсээс хэнийг нь манай орны улс төрийн амьдралд чухал үүрэг нөлөөтэйгээр оролцоосой гэж хүсдэг вэ?”

Топ 10 Улс Төрч

55. Улаанбаатар		56. Хөдөө	
1. Энхбаяр	19.5%	1. Энхбаяр	24.4%
2. Элбэгдорж	17.4%	2. Элбэгдорж	17.2%
3. Ганбаатар	13.7%	3. Ганбаатар	15.0%
4. Батболд	10.8%	4. Батболд	11.0%
5. Бат Үүл	9.5%	5. Баярцогт	10.7%
6. Алтай	9.1%	6. Улаан	10.2%
7. Улаан	7.5%	7. Н. Батбаяр	8.8%
8. Тэмүүжин	7.1%	8. Удвал	8.0%
9. Оюун	6.6%	9. Зоригт \АН\	7.5%
10. Багабанди	5.0%	10. Буд	6.7%